

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5 : με φιλολογική ματιά

Προσεγγίζουμε τη μορφή και το νόημα του ποιήματος με τη σκέψη και την ψυχή μας .

Με μια πρώτη ματιά τι κοινό και σε τι διαφέρει το ποίημά μας από τα παραδοσιακής μορφής ποιήματα που γράφονται την εποχή που ζει ο ποιητής ; Θα βοηθήσει η ανάγνωση των εισαγωγικών σημειωμάτων του σχολικού βιβλίου σας που αφορά στις ενότητες :

- Οι Φαναριώτες και οι Ρομαντικοί των Αθηνών
- Η Νέα Αθηναϊκή Σχολή

Ποια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ποίησης του Καβάφη εντοπίζετε στο συγκεκριμένο ποίημα (ως προς τη γλώσσα, το ύφος , τον τρόπο γραφής , το πρόσωπο που γράφει); Μελετήστε την παρακάτω ιστοσελίδα , θα σας βοηθήσει πολύ.

http://piramatikoneiroland.blogspot.gr/p/blog-page_02.html

Όσο μπορείς

Οι παραινέσεις που απευθύνει ο Κ.Π. Καβάφης αναφέρονται τόσο στον εαυτό του όσο και σε κάθε αποδέκτη του ποιήματος και υποδεικνύουν μια ηθική στάση και μια μετρημένη κοινωνική ζωή. Το ποίημα γράφτηκε το 1913.

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις,
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον
όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου,
μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες.

Μην την εξευτελίζεις πηαίνοντάς την,
γυρίζοντας συχνά κι εκθέτοντάς την
στων σχέσεων και των συναναστροφών
την καθημερινήν ανοησία,
ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική.

Κ.Π. Καβάφης, *Ποιήματα*, τόμ.1, Ίκαρος

- Φτιάξτε ένα πίνακα που θα παρουσιάζετε τα αποτελέσματα της έρευνάς σας στο παρακάτω πρότυπο .Μπορείτε να συμπληρώσετε και άλλα στοιχεία , κατά την κρίση σας .

	Χαρακτηριστικά γνωρ.	Φράσεις του κειμένου
Γλώσσα		
Ύφος		
Τρόπος γραφής		
Πρόσωπο γραφής		
Κατηγορίες ποιημάτων		

- Το ποίημα ξεκινά με ένα σχήμα λόγου : άρση και θέση . Μπορείτε να το εντοπίσετε ; Ακολουθεί μια επανάληψη . Τρεις σημαντικές

μετοχές . Μια παρομοίωση . Κάποια επίθετα . Εντοπίστε τα παραπάνω δεδομένα στο ποίημα με τη μορφή σχολίου . Αφού υπογραμμίσετε τη λέξη ή φράση που θέλετε, θα πατήσετε εισαγωγή σχόλιο και θα γράψετε ό τι θέλετε στη θέση του σχολίου Όπως στο παράδειγμα που σας δίνω :

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις,
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον
όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου,
μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες.

Μην την εξευτελίζεις πηαίνοντάς την,
γυρίζοντας συχνά κι εκθέτοντάς την
στων σχέσεων και των συναναστροφών
την καθημερινήν ανοησία,
ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική.

Τώρα ας εμβαθύνουμε τη σκέψη μας και ας προσπαθήσουμε να νιώσουμε τι θέλει να μας πει ο ποιητής . Ξεκινάμε με την υποσημείωση του βιβλίου σας :

Οι παραινέσεις που απευθύνει ο Κ.Π. Καβάφης αναφέρονται τόσο στον εαυτό του όσο και σε κάθε αποδέκτη του ποιήματος και υποδεικνύουν μια ηθική στάση και μια μετρημένη κοινωνική ζωή. Το ποίημα γράφτηκε το 1913.

Κρατάμε το ηθική στάση και μετρημένη κοινωνική ζωή .

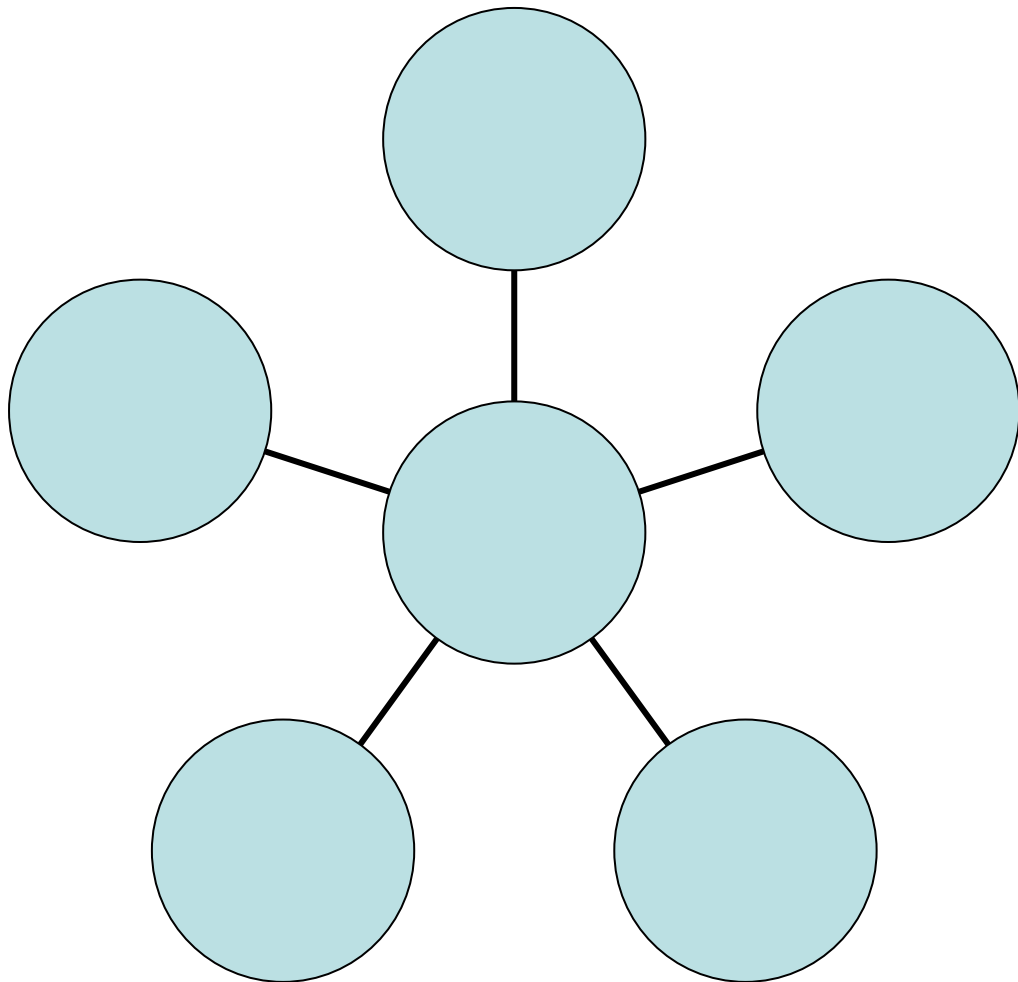
- Υπογραμμίστε στο ποίημα με όποιο χρώμα θέλετε τις φράσεις-λέξεις κλειδιά που προτρέπουν σε κάτι τέτοιο. Αν υπάρχουν άγνωστες λέξεις αναζητήστε τη σημασία τους στο νεοελληνικό λεξικό της Πύλης .

<http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>

- Ποιον κίνδυνο επισημαίνει ο ποιητή στον τελευταίο στίχο ; Με ποιον τρόπο πιστεύετε ότι ο κίνδυνος αυτός μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά ;
- Ποιες κοινωνικές εκδηλώσεις μπορούν , σύμφωνα με τον ποιητή , να ευτελίσουν τη ζωή του ατόμου ;
- Πώς πιστεύετε ότι ο άνθρωπος μπορεί να υπερασπιστεί την προσωπική ελευθερία και αξιοπρέπειά του ; Έχει, εντέλει, σχέση ο τίτλος του ποιήματος με αυτή τη διαδικασία; Διαβάστε την παρακάτω ιστοσελίδα , ίσως σας δώσει ιδέες .

http://diastixo.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=1336%253Aaksioprepia-kavafe&catid=52%253Aarthra&It

- Στο μαθητή του 2014 τι μπορεί να πει ο λόγος του ποιητή ; Ποιους κινδύνους διατρέχουν οι νέοι από την έλλειψη μέτρου και την υπερβολή που χαρακτηρίζει την εποχή μας ; Ποιες αντιστάσεις πρέπει να αναπτύξει ο νέος για να ανταπεξέλθει ; Συμπληρώστε το παρακάτω σχήμα με όσα θα προτείνετε (μπορείτε να προσθέσετε κι άλλα κυκλάκια). Το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής μπορεί να σας βοηθήσει .

Σκεφτήκατε κι ακούσατε κι είδατε κι αγγίξατε και μυρίσατε και γευτήκατε πολλά και γράψατε πολύ περισσότερα . Ακούστε άλλον έναν λόγο , ποιητή κι αυτό. Χαλίλ Γκιμπράν , Η Ροδιά . Κάντε μέσα σας το σχόλιό σας.

<https://www.youtube.com/watch?v=1Bnp2-qfnv8>